

Utökat samarbete mellan de offentliga arbetsförmedlingarna

2012/13:FPM137

Arbetsmarknadsdepartementet

2013-08-05

Dokumentbeteckning

KOM(2013) 430 slutlig

Förslag till Europaparlamentets och rådets beslut om ett utökat samarbete mellan de offentliga arbetsförmedlingarna

Sammanfattning

Förslaget innebär att det inrättas ett europeiskt nätverk för offentliga arbetsförmedlingar som ska möjliggöra jämförelser av arbetsförmedlingarnas resultat på europeisk nivå, kartlägga god praxis och främja ömsesidigt lärande för att förbättra arbetsförmedlingarnas kapacitet och effektivitet.

Förslaget syftar till att utvidga, förstärka och befästa pågående initiativ för samarbete mellan offentliga arbetsförmedlingar i medlemsstaterna. Det nuvarande deltagandet i nätverket för nationella offentliga arbetsförmedlingar är frivilligt och inte formaliserat. Ett nätverk som inrättas på solid rättslig grund anges kunna förbättra samordningen av insatser mellan de offentliga arbetsförmedlingarna och ge nätverket befogenhet att agera. En formaliserad struktur anges vara en förutsättning för att öka nätverkets potential att bidra till att ta fram innovativa, evidensbaserade åtgärder för genomförande av politiken i linje med Europa 2020-målen.

Förslaget är utformat som ett beslut med fördragets artikel 149 som rättslig grund. Artikel ger inget utrymme för tvingande harmonisering av medlemsstaters lagar eller andra författningar.

Det som den svenska myndigheten Arbetsförmedlingen tidigare genomfört frivilligt kommer enligt förslaget att bli obligatoriskt. Även obligatoriska dataleveranser kan öka. EU:s budget påverkas genom att ett sekretariat med ca tre årsarbeten inrättas. Finansiering ska enligt förslaget ske inom det finansiella ramverket.

2012/13:FPM137

1 Förslaget

1.1 Ärendets bakgrund

Samarbete mellan offentliga arbetsförmedlingar på EU-nivå går tillbaka till 1997 då kommissionen inrättade en informell rådgivande grupp kallad HOPES i syfte att främja samarbete och ömsesidigt lärande. Trots framsteg med det nuvarande samarbetet har enligt kommissionen den nuvarande samarbetsmodellen avsevärda begränsningar. Deltagande för nationella offentliga arbetsförmedlingar är frivilligt vilket enligt kommissionen hämmar likartat deltagande av alla medlemsstater. Det saknas också enligt kommissionen en rapporteringsmekanism, vilket innebär att beslutsfattare inte informeras systematiskt om resultaten om nuvarande metoder för benchmarking och ömsesidigt lärande.

Den svenska myndigheten Arbetsförmedlingen tillhör sedan tidigare en av de mer aktiva medlemmarna i det informella nätverket. För svensk del innebär därför förslaget ingen väsentlig utökning av åtaganden.

1.2 Förslagets innehåll

Förslaget är utformat som ett beslut med fördragets artikel 149 som rättslig grund. Enligt artikeln får Europaparlamentet och rådet besluta om stödåtgärder för att främja samarbete mellan medlemsstaterna och stödja deras insatser på sysselsättningsområdet genom initiativ som syftar till att utveckla utbyte av information och beprövade erfarenheter, tillhandahålla jämförande analys och rådgivning, främja nyskapande tillvägagångssätt och utvärdera erfarenheter. Artikeln tillåter inte harmonisering av medlemsstaternas lagar eller andra författningar.

Det tio artiklarna innebär i korthet följande:

Artikel 1: Ett EU-omfattande nätverk av offentliga arbetsförmedlingar upprättas för perioden 1 januari 2014 till och med 31 december 2020.

Artikel 2: Detta nätverk ska bidra till genomförandet av Europa 2020-strategin, hållbar tillväxt, ett bättre funktionssätt för arbetsmarknaderna i EU, ökad geografisk och yrkesmässig rörlighet samt bekämpning av utanförskap.

2012/13:FPM137

Artikel 3: Nätverket ska särskilt genomföra benchmarking för arbetsförmedlingar, tillhandahålla ömsesidigt stöd i form av insatser genom samarbete, utbyte av information, erfarenheter och personal, anta och tillämpa ett koncept för modernisering och förstärkning av de offentliga arbetsförmedlingarna, utarbeta rapporter på sysselsättningsområdet, bidra till genomförandet av sysselsättningspolitiska initiativ, anta och genomföra ett årligt program för genomförandet av benchmarkingsystem.

Artikel 4: Nätverket skall samarbeta med andra berörda aktörer och privata leverantörer av arbetsförmedling.

Artikel 5: Nätverkets ska ha en styrelse där varje medlemsstat skall nominera en ledamot från den offentliga arbetsförmedlingen. Kommissionen ska utse en ledamot. Styrelsen ska anta sin arbetsordning genom enhälligt beslut. Styrelsen ska genom majoritetsbeslut anta ett årligt arbetsprogram. Styrelsen kommer att biträdas av ett sekretariat vid kommissionen.

Artikel 6: Resurser för genomförandet tas från finansiella ramverkets post Social Change and Innovation.

Artikel 7 och 8: Kommissionen ges befogenheter att anta delegerade akter. Det gäller främst en delegerad akt för att införa en allmän ram för genomförandet av initiativen för benchmarking och ömsesidigt lärande. Den delegerade akten kommer att komplettera grundrättsakten (direktivet) med mer detaljerade inslag. Den allmänna ramen kommer att omfatta de tekniska inslagen i benchmarkingsystemen som metoder, grundläggande kvantitativa och kvalitativa indikatorer för att bedöma de offentliga arbetsförmedlingarnas resultat, inlärningsinstrumenten för det integrerade programmet för ömsesidigt lärande som seminarier och tekniskt stöd samt villkoren för deltagande i insatserna för benchmarking och ömsesidigt lärande.

Artikel 9: Fyra år efter nätverkets inrättande ska kommissionen utvärdera nätverket.

Ingen effekt.

1.4 Budgetära konsekvenser/Konsekvensanalys

Inga direkta effekter. Det faktum att de åtaganden som Arbetsförmedlingen tidigare genomfört på frivillig basis nu kommer att vara obligatoriska kan dock medföra omprioritering inom Arbetsförmedlingens EU-arbete. Även obligatoriska dataleveranser om arbetsförmedling kan öka. EU:s budget påverkas genom ett sekretariat på ca tre årsarbeten. Finansiering sker inom ram (se artikel 6 ovan).

2 Ståndpunkter

2.1 Preliminär svensk ståndpunkt

Regeringen välkomnar generellt ett utökat erfarenhetsutbyte mellan offentliga arbetsförmedlingar. Förslaget får dock inte innebära en förändring av nätverkets nuvarande samarbetsform. Nätverket får inte ges en beslutande roll. I en beslutande roll ligger en potentiell risk att man kommer överens om kostnadsdrivande reformer utan att medlemsländernas regeringar har möjlighet att väga dessa mot andra angelägna reformer. Därför har den svenska positionen under processen varit:

- 1) Rättslig grund för det utökade samarbetet ska begränsas till att vara rådgivande.
- 2) Ingen ytterligare börda får läggas på nationell nivå genom att dubblera den datafångst, analys mm. som redan finns inom den europeiska terminen.
- 3) Kommissionens befintliga resurser omfördelas för att driva sekretariatet för det utökade samarbetet.

Regeringen kan inte stödja förslaget om det inte säkerställs att alla tre villkoren ovan uppfylls.

2.2 Medlemsstaternas ståndpunkter

Inte kända.

2.3 Institutionernas ståndpunkter

Inte kända.

Förslaget har inte sänts på remiss.

3 Förslagets förutsättningar

3.1 Rättslig grund och beslutsförfarande

Artikel 149 i EUF-fördraget. Där anges att Europaparlamentet och rådet får besluta om stödåtgärder för att främja samarbete mellan medlemsstaterna och stödja deras insatser på sysselsättningsområdet genom initiativ som syftar till att utveckla utbyte av information och beprövade erfarenheter, tillhandahålla jämförande analys och rådgivning, främja nyskapande tillvägagångssätt och utvärdera erfarenheter. Det anges vidare att dessa åtgärder inte får omfatta harmonisering av medlemsstaternas lagar eller andra författningar.

3.2 Subsidiaritets- och proportionalitetsprincipen

Kommissionen anser att förslaget om förstärkt samarbete mellan offentliga arbetsförmedlingar är förenligt med subsidiaritetsprincipen. Kommissionens motivering till detta är att ett ökat samarbete genom att stödja de offentliga arbetsförmedlingarna att arbeta tillsammans kring särskilda initiativ innebär att medlemsstaterna får stöd att modernisera sin arbetsförmedling under nuvarande ekonomisk kris i syfte att nå sysselsättningsmålen inom Europa 2020. Att åtgärder vidtas på unionsnivå när det gäller samordning mellan offentliga arbetsförmedlingar ger enligt kommissionen ett mervärde jämfört med om medlemsstaterna agerar på egen hand. Kommissionen anger att offentliga arbetsförmedlingar har mandat gällande nationella intressen och prioriteringar men att de normalt sett inte samarbetar över nationsgränserna med andra medlemsstater inom unionen. Kommissionen bedömer att benchmarking och ömsesidigt lärande på EU-nivå ger ett mervärde jämfört med mindre omfattande verksamhet med samarbete mellan endast ett fåtal offentliga arbetsförmedlingar inom EU.

Regeringen konstaterar att unionen inte har exklusiv behörighet på det sysselsättningspolitiska området. De åtgärder som avses med det nu aktuella förslaget kan därför bli föremål för en subsidiaritetsprövning. Medlemsstaterna har huvudansvaret liksom de främsta instrumenten för att utforma och genomföra politiken på det sysselsättningspolitiska området. Regeringen ser generellt positivt på ett utökat erfarenhetsutbyte mellan offentliga arbetsförmedlingar. Regeringen anser att ett bättre samarbete kan uppnås genom relevanta åtgärder på unionsnivå och gör därvid ingen annan bedömning än kommissionen i fråga om förslagets förenlighet med subsidiaritetsprincipen.

4.1 Fortsatt behandling av ärendet

Rådsarbetsgrupp har behandlat förslaget 4 och 25 juli. Efter att rådet tagit beslutet ska det godkännas av Europaparlamentet. Planen är att detta ska ske av sittande Europaparlament före val före våren 2014.

4.2 Fackuttryck/termer

-